

Cesar Millan til Norge, hva gjør det for landets hunder og hundeeiere?

Verden går vel fremover, eller?

Cesar Millan kommer til Norge, og mange gleder seg nok til å se ham i Oslo Spektrum. Selv er jeg bekymret for ringvirkningene det kan få i hundenorge. Dette har ingenting med missunnelse å gjøre, jeg unner mannen alt godt - men jeg unner ingen hunder å bli utsatt for enkelte av hans metoder som baserer seg på treningsmetoder jeg og flere med meg trodde vi var ferdige med. Straff, basert på smerte, ubehag og dominans.

Min bakgrunn: For en del år tilbake var jeg en dyktig hundeeier. Jeg jobbet som dyrepleier, hadde gått diverse kurs og seminarer - og trodde jeg kunne mye om hunder, hundetrening og atferd. Jeg hadde overtatt en omplasseringshund som manglet det meste av sosialisering på mennesker og totalt manglet miljøtrening. Intuitivt forsto jeg at Lederskap, Dominans og andre populære begreper ikke hørte hjemme i forholde mitt med ham. Jeg fikk en bok av Anders Hallgren og lærte om shaping. Schamo utviklet seg til å bli en fantastisk hund. Han var en god venn og treningskompis. Vi drev så smått med rundering og spor, agility og litt lydighet.

Deretter kom Litten inn i mitt og Schamos liv. I en periode glemte jeg det Schamo og Anders Hallgren hadde lært meg og begynte å benytte meg av tøffere treningsmetoder. Flere hundetrenerne fortalte at Litten måtte vite hvem som var sjef fra starten av. Jeg ble fortalt hvordan han skulle settes på plass, legges i bakken, sågar sittes på for at han skulle roe seg ned.. Og ja, i dag skammer jeg meg over hvordan jeg grunnet uvitenhet oppførte meg.

Litten var en aktiv valp og unghund, og det første året med Litten var hektisk, og konfliktene var mange. Dog, han var en dyktig hund og på tross av mange konflikter kom vi oss allerede da godt på vei innen redningshundtreningen.

Heldigvis, verden gikk fremover og jeg hadde bekjente som var begynt å snuse på trening ved bruk av positiv forsterkning. Jeg kom meg på kurs og fikk snudd alt det negative til positivt. I dag har jeg en snart 13 år gammel hjertevenn som nok måtte tåle mye uvitenhet sitt første år, men som viste meg at veien jeg startet på med Schamo var den rette også for ham.

Schamo og Litten lærte meg mye - og de fikk meg til å innse at jeg kunne minimalt om hunder, trening og atferd. Jeg begynte å ta utallige kurs og seminarer, både på veien mot godkjent redningshund innand i Norske Redningshunder og i andre fora. Etter hvert fant jeg ut at Hundetrener var det jeg ville være. Solgte leiligheten min i Oslo, sa opp den trygge kontorjobben jeg da hadde på et arkitektkontor, tok med meg hundene og dro til Sverige for å utdanne meg. De neste årene ble jeg instruktør innen flere grener og fra flere steder, jeg lærte mye om atferd og læring, etologi osv. Mine lærere og foredragsholdere har vært mange, bl. a. **Bob Bailey, Eva Bodfäldt, Cilla Danielsson, Marie Fogelquist, Ann McBride, Kent Svartberg, Anders Hallgren, Lars Fäldt, Leslie McDevitt, Kayce Cover** osv. Jeg driver i dag Hund i Fokus (siden 2002) og jobber som instruktør og atferdstrener - faglig oppdaterer og videreutdanner jeg meg årlig. Det meste av min hundefaglige utdanning står det om her: [CV](#)

Underveis har jeg lært i teori og praksis hvordan læring skjer. Dess mer jeg lærer jo mer overbevist er jeg om at Positiv Forsterkning er veien å gå, dvs. legge til et gode for å få mer av en atferd. Dette virker på alle individer uansett art, både mennesker, hunder, katter, hester, rotter, høner osv.

Det er ikke da sagt at andre metoder ikke skal brukes, for dessverre er det ofte ikke til å unngå. Men fokus, det skal alltid ligge på trening ved bruk av positiv forsterkning. Positiv straff, dvs. å legge til et ubehag for å få en atferd til å opphøre, det bør brukes i minst mulig grad da det alltid har med seg bivirkninger vi ikke kan kontrollere. Det

kan være redsel, apati, aggresjon, fysiske skader mm.

Positiv forsterkning tar hensyn til individets velferd.

I min lille, naive verden er mitt inntrykk at verden går fremover og at profesjonelle hundetrenere flest jobber ut i fra noenlunde samme etiske syn, at hundens ve og vel skal stå i høysete, også når man jobber med problematferd.

USA er et mangfoldig land, og måten man har hund på varierer sikkert mye. En ting som allikevel er sikkert er at gjennomsnittshunden i USA får mindre turer enn gjennomsnittshunden i Norge. De selger "doggie diapers" (hundebileier) i butikkene, det er tillatt å bruke pigghalsbånd og elektrisk halsbånd på hunder, det meste av hundetrening foregår innendørs og peanøttsmør er utbredt som godbiter... ;-)

I USA har de Hollywood. De har "the American Dream" som fremelsker alle som klarer å kjempe seg til toppen. Ikke noe galt i det, kanskje bedre enn vår jantelov!!

Cesar Millan var i utgangspunktet en ulovlig immigrant som via diverse veier har kommet set til toppen! Et vennskap med Will Smith gav ham et ekstra spark i riktig retning.

Han har ingen formell utdannelse innen hund. Han har lært fra sin bestefar og er i følge seg selv, selvlært. Allievel kalles han hundepsykolog.

At Cesar Millan er en hyggelig, velmenende mann som er glad i hunder betviler jeg ikke! Han gjør mye bra! Han hjelper omplasseringsorganisasjoner, han hjelper foreldreløse barn mm. Og i den sammenheng som opptar meg mest, hundehold, han oppfordrer hundeeiere til å gå tur med hundene sine.

I Norge går vi tur med hundene. Det er kun et fåtall av hundene som ikke får nok fysisk mosjon. Vi trenger altså ikke en karismatisk TV-personlighet som forteller oss at hundene våre har behov for å være ute på tur hver dag.

Så hva med de andre tingene han snakker om? Eiers energi? Ja, uten tvil - eiers "energi", utstråling, selvsikkerhet heller hva man ønsker å kalle det spiller selvsagt en stor rolle. Det er trolig at hundene oppfatter vår sinnsstemning og påvirkes av det. Hva med Millans "rehabilitering" av problemhunder? I starten av hvert program står det at man ikke skal bruke metodene uten ved hjelp av en profesjonell. Bare det sier

litt om metodene han bruker. I Norge er det ikke mange profesjonelle som støtter opp om metodene da de fleste av oss benytter oss av helt andre innfallsvinkler.

Allikevel er det dessverre mange velmenende hundeeiere som prøver metodene hans. Som en kollega av meg sa det: det gir jo oss flere kunder. Men det er ikke den type kunder jeg ønsker. Kunder som har forverret et allerede skakkjørt forhold til hunden sin ved bruk av struping og spark - fordi de så det på tv. Flere og flere sier de har en dominant hund mens de egentlig har en engstelig og forvirret hund. Hunden prøver å dominere meg, kona mi, barna våre osv. sier de.

Mange går rundt og sier tsj tsj til hunden. Dette tar nok ikke hunden skade av :-). Det er viktig at hunden lærer et forbudsord/lyd, og om det er tsj, u-u, nei eller annet spiller ingen rolle så lenge man lærer det til hunden og bruker det riktig og rettferdig. Det mange ser ut til å tro er at hundene uten videre skal forstå lyden tsj..

Cesar Millan sier at hunden alltid skal gå bak deg. Går den foran deg dominerer den deg. Gjør den det? Den nysgjerrige hunden som bruker snuten, ørene og øynene ute på tur - er den opptatt av å dominere deg eller koser den seg ute sammen med deg. Mine hunder går gjerne foran meg eller ved siden av meg. Når jeg ber dem om det kan de også gå bak meg. Jack trekker meg ofte (med trekksele), Litten går ofte fot da det er hva han foretrekker.

Jack ville trolig bli kaldt en Rødsone hund av Cesar Millan. En Rødsone hund er i følge Millan en farlig hund som er ute etter å drepe. Jack har et høyt stressnivå og er usikker blandt fremmede hunder. Det viser han gjerne ved å utagere. Jeg overtok Jack som en vilter unghund gitt opp av de forrige eierne. De var redd ham. Han er fortsatt, 6 år senere, en vilter hund. Schäfer, labrador, rottweiler og huskey (og muligens diverse annet). Mye har vi fått orden på, men rolig er han ikke - og andre hunder er fortsatt en utfordring. Han har fått diagnosen ADHD hund. Hvorvidt det stemmer vet jeg ikke, men en utfordring er han, og en gullgutt jeg ikke ville vært foruten. Aldri om jeg vil trene ham ved bruk av straff. Han er på mange måter en usikker og noe engstelig hund, og ville sannsynligvis blitt verre ved bruk av straff og dominans i treningen. Han er en dyktig hund. Rundering og spor elsker ham, freestyle og trix-trening er topp og ellers alt annet det går ann å holde på med. Men, han lar seg lett forstyrre. Det står mer om ham andre steder i bloggen.

Esempler på CM tolkninger:

dominant valp Når du ser denne filmen, ser du da en dominant valp eller en normal valp som ønsker kroppskontakt. Løses enkelt ved å gi valpen positiv oppmerksomhet når den er på gulvet og reise seg når den prøver å hoppe opp på fanget.

Hund dominerer katt? Er hunden dominant? Er katten dominant? Eller er det faktisk bare normal katt - hund oppførsel. Løser man dette ved å tvinge dem til å være når hverandre? Litt om Hund - Katt trening finner du her:

<http://www.hundifokus.no/index.php?pageid=1579>

Hund dominerer lys? Hunder, katter og andre individ følger gjerne lys. Det kan brukes når man trener assistenthunder til å hente objekter - det har jeg selv gjort :-)
Men hva har det med dominans å gjøre? Det kan trolig ha med at hunden er understimulert eller feilstimulert. Kanskje fikk den oppmersomhet de første gangene den fulgte lyset, det ble etter hvert en form for besettelse. Men dominans, nei. Årsaken til atferden vil her avgjøre hvordan man jobber med problemet.

redd for håndtering Vil Cesar Millans metode gjøre hunden tryggere?

redd for kloklipping: Her er en trener som jobber ved bruk av positiv forsterkning. Problemstillingen er i utgangspunktet noenlunde det samme.

Kan man med hånden på hjertet si at Cesar Millans metode er bedre enn Sophia Yins metode? Personlig vil jeg med hånden på hjertet si at Sophia Yins metode vil gi en mer avslappet og trygg hund enn Cesar Millans metode.

dominant, "red-soner" dog. Jeg ser en livredd hund som kjemper for livet. Dette er en hund som har levd forholdsvis isolert i et bur i en garasje - altså uten særlig menneskelig kontakt. Denne hunden har garantert ikke opparbeidet økt tillitt til mennesker etter møtet med CM. Jeg skulle likt å vite hvordan det har gått videre, etter programmet.

Kvelning - kritikk mot metoden

Hundeflokken:

Cesar Millan bruker sin egen hundeflokk som en del av "rehabiliteringen" av mange av hundene. Det kan nok ha en hensikt, men skjelden er det i den settingen problemer med andre hunder dukker opp. Enhver hund med litt av vettet i behold unngår å vise aggresjon i møte med 30 - 40 andre hunder. Til og med på de andre hundenes territorie! Det er oftest i møte med en og en hund problemene oppstår.

Cesar Millans eget halsbånd, the Illusion Collar:

Dette halsbåndet er konstruert slik at det struper høyt oppe på halsen, rett bak ørene. Poenget med plasseringen er at det gjør vondt når det strammes. Båndet er tynt slik at det trenger godt inn i huden.

Rundt halsen finnes et stort antall nerver som går ut i fra kraniet. Jo lenger opp, jo lenger ute ligger de. Lenger nede er de beskyttet av muskler, men de øverste ligger mer ubeskyttet. Det er disse nervene som får presset av halsbåndet. Ref.

<http://nocesarwillan.weebly.com/anders-hallgren.html>.

Hensikten med halsbåndet er å lære hunden å gå fint i bånd, straffe bort utagering i bånd osv.

Smerte kan virke. Men hva lærer det hunden på sikt? Det lærer hunden at enkelte situasjoner gir smerte. Det gjør ikke hunden trygg i situasjonen, heller tvert i mot. Fører utagering mot andre hunder til at hunden påføres smerte vil IKKE hunden bli tryggere i forhold til andre hunder. Muligheten for at hunden forbinder andre hunder med ubehaget er stor og faren for at hunden når halsbåndet ikke er på vil vise verre aggresjon enn tidligere er stor. Brukes også i Norge :-)

<http://norskpinscherklubb.norwegianforum.net/t2327-illusion-collar>. Effekten du ser på TV kommer kanskje rakst, men den forutsetter at f.eks. dette halsbåndet brukes, og smerten påføres, over lang tid, kanskje resten av hundens liv. Årsaken til aggresjon og utagering er ofte angst. De aller fleste er vel enig i at angst ikke kan

straffes bort? Allikevel er det akkurat det som gjøres på TV i beste sendetid. Hunder som CM kaller red-sone dogs er ofte engstelige hunder som ikke blir kurerert men som kan håndteres ved hjelp av straff. Dette er hunder som kan hjelpes ved bruk av Positiv Forsterkning. Det vil ikke gi like hurtige resultater som det man ser på CMs tv show, men det tar hensyn til hundens velferd og man trener mot å få tryggere og samarbeidsvillige hunder som på sikt vil fungere bedre enn om man benytter seg av straff.

Illusion Collar

Ved trening ved bruk av positiv forsterkning bruker man motsatt innfallsvinkel. Heller enn å straffe feil atferd ved å legge på et ubehag forsterker man riktig atferd ved å legge på et velbehag. Man jobber hele tiden på den avstanden hunden takler heller enn, som Cesar Millan gjør, å la hunden krysse over terskelen den takler for så å straffe den. På den måten økes hundens mestring sakte men sikkert og man får en tryggere hund.

Se gjerne Cesar Millans filmer med lyden av. Dvs., uten å høre hans snakk om dominans, rød sone hunder og eiers energier - fokuser heller på det du ser. Hundens signaler og kroppspråk. Da vil du sannsynligvis se en del engstelige hunder som gir utallige dempende signaler. Snur seg bort, slikker seg i munnviken, lav kroppsholdning osv.

Et argument jeg ofte hører mot å jobbe med positiv forsterkning er at man ikke vil gå rundt og belønne hunden i all evighet. Skremmende synes jeg, at man har motforestillinger mot å belønne riktig atferd over lengre tid men ikke mot å påføre hunden smerte og ubehag over lang tid.

Vi har i dag andre metoder som ser hunden som et individ. De fleste kjenner til klikkertrening. I tillegg har vi [SATS](#), [BAT](#) og sågar [kommunikasjon ved hjelp av tegnspråk/k9 signing](#) mm. Alternativene er i dag mange, men felles for de fleste metodene/skolene er at man baserer treningen på positiv forsterkning. Metodene kan brukes på ville dyr, ikke bare domestiserte dyr. Kan man det med treningsmetoder

som baserer kommunikasjonen på ubehag? Prøv f.eks. å legge en ulv i bakken og se hvordan det går..

Jeg har fått spørsmål om å ta for meg filmene til Millan og si hvordan jeg ville ha gjort annerledes og hvilke prognoser treningen da ville ha fått. Ut i fra det lille man får av informasjon ut i fra filmen er det omtrent umulig, men om noen gir meg en link til en film de vil jeg skal uttale meg om kan jeg i det minste gjøre et forsøk ut i fra den informasjonen filmen gir.

Anbefalt lesning

<http://drsophiayin.com/philosophy/dominance/>

<http://nocesarmillan.weebly.com/uploads/5/4/3/7/5437907/millandisk.pdf>